

TARTU TAMME GÜMNAASIUMI KOOLILEHT

TARTU TAMME KOOLI KOOLILEHT

TAMME LEHT/TAMMETÕRU LEHT

SÜNNIPÄEVA ERILEHT 2015

"Me ei taha olla, ei ole/ vaikiv, ununev lehekülj/ aegade raamatus"

A. Haava

ALEKSANDR KIRPU: LAUATENNIS AITAB ARGIELUST PUHATA

Toimetaja ... uuris keemiaõpetaja Aleksandr Kirpult, miks tekkis mõte alustada TTG-s lauatennistetreeningutega ning kuidas ja millal ta selle ala leidis.

Intervjuud saate lugeda lk 3 - 4!

**Peatoimetaja Eliise Elken:
mõnusat ühislehe lugemist!**

**Keemiaõpetaja Anu Viigi:
minu hobi on tööde paran-
damine**

**Tamme gümnaasiumi külastas
EUSO president hr Michael
Cotter**

**Õpetaja Urmas Tokko ja Sirje
Summeli meenutusi seoses
kooli sünnipäevaga**

Ballimeenutusi

Kuidas koolis ellu jääda?

**Välispilk räägib Süüria
kodusõjast**

ELIISE ELKENI JUHTKIRI

Novembrikuule tagasivaadet tehes meenus mulle esimesena matemaatikaõpetaja Helgi Suurmetsa öeldu: „Novembrikuu on aasta kõige koledam ja pimedam kuu, kuid novembris sündinud inimesed on alati nii positiivsed, et löövad selle kuu ise oma olekuga särama!“. Tõsi, november on tõesti üks kole, pime ja porine kuu, kuid mulle tundub, et meie koolis möödus see kuu küll väga ladusalt ja nii kiirelt, et selle koleduse märkamiseks vaba hetke ei tekkinudki. Toimus ju lausa suurepärase ball, kooli sünnipäevaaktus ning meie juures käisid käisid väga paljud külalised. Kõige tipuks veel arvestustenaal ning üheteistkümnendate klasside uurimustööde projektide kaitsmine.

Kui tulla tagasi selle juurde, et novembrikuus sündinud lapsed on oma olekult nii positiivsed, et löövad ise selle kuu särama, siis minu arvates on selliseks “lapseks” ka meie koolist saanud. Õpetajaid paneb imestama see, et õpilased

ei taha koolist ära minna, sest siin on hea! Siin on nii palju tegevusi, mis ei lase koju arvuti ette passima minna. Ehtsaks näiteks on uus pinksilaud, mille ümber hakkab elu käima juba varajastel hommikutundidel!

Lisaks on mul hea meel selle üle, et maha on tulnud esimene lumi, mis novembeikuu veidikene valgemaks tegi, kuid panen teile siiski siiralt südamele, et Sina, Sinu sõbrad, vanemad omale helkuri külge riputaksid! Mõnusat sünnipäevanumbri lugemist!

Eliise Elken
p e a t o i m e t a j a

Tamme Lehe ja Tammetõru Lehe toimetuste ühine koosolek. A: Karl Pütsepp

TAMMETÕRU LEHE TOIMETUS

Peatoimetaja

Reti Toom

Abipeatoimetaja

Erich Richard Rosental

Toimetajad

Oskar Vels
Reti Mänd
Helena Kont
Lotta Saadla
Killu Simson
Merili Joost
Triinu Lamp
Ats Mihkel Süldre

Keeletoimetaja

Õp Anti Kadajane

TAMME LEHE TOIMETUS

JUHATUS

Peatoimetaja - Eliise Elken

Juhendaja - Karl Pütsepp

KEELETOIMETUS

Peakeeletoimetaja - Hanna-Annika Kuulmets

Keeletoimetaja - Marju Vestman

UUDISTETOIMETUS

Uudistetoimetuse juht - Kristi Vint

Toimetaja-fotograaf - Helina Kalbe

Toimetaja-fotograaf - Victoria Prins

Toimetaja - ...

PERSOONILUGUDETTOIMETUS

Persoonilugudetoimetuse juht - Evelin Mühlberg

Toimetaja - Lisett Pärna

Toimetaja - Eia Vänzel

OMALOOMINGU- JA ARVAMUSTOIMETUS

Omaloomingu- ja arvamustoimetuse juht - Triin Hunt

Toimetaja - Madli Utt

TTG KOOLIRAADIO ALUSTAB SAADETEGA
Alates sellest nädalast alustab Tamme Raadio oma saateprogrammiga.

ESMASPÄEV

Alternautika

TEISIPÄEV

Päevaprogramm

Retrokum

KOLMAPÄEV

Alternautika

NELJAPÄEV

Päevaprogramm

Retrokum

REEDE

Soovilood

Saadete tutvustus:

Alternautika - toimetajad Kristi Vint ja Triin Hunt, mängitakse alternatiiv-, peamiselt rokkmuusikat.

Retrokum - toimetajad Henrik Hansman ja Artur Anderson, mängitakse retrot eelmise sajandi lõpu-kümneidest.

Päevaprogramm - toimetajad Karl Joosep Mark ning Riho Rosental edastavad uudiseid, teateid ning mängivad head muusikat

NELJAS KOHT MÄLUMÄNGUS

Eesti koolinoorte XIII mälumängumeistrivõistlustel osalenud TTG võistkond (koosseisus Artur Anderson, Triin Hunt, Toni Tamm ja Karl Pütsepp) saavutas Tartumaal neljanda koha ning läheb kevadel Viimsi koolis toimuvasse finaali.

VILISTLASTURNIIRI TULEMUSED VÕRK- JA KORVPALLIS

Paremusjärjestus korvpallis:

1. 2000. a võistkond koosseisus Asso Pöder, Vallo Lemmiksoo, Asko Lomp, Rauno Kiisk, Krister Koni, Martti Toom, Martin Hänni
 2. 2005. a võistkond: Marko Jaeger, Marko Vilumaa, Silver Pärnamäe, Jörgen Õigus
 3. 2002. a võistkond: Vaiko Peebo, Hannes Truus, Marek Mardisoo, Erki Kõnd, Priit Alep
- Järgnesid 2013. ja 1983. aasta võistkond.

Paremusjärjestus võrkpallis:

1. Õpilased: Erko Lillemäe, Regiina Malm, Lisett Pärna, Liisa Soomets, Mariliis Oja, Indrek Haldma, Arno Lehtsaar
2. 2009. a võistkond: Martin Mölder, Jaanika Karv, Jaanus Karv, Rauno Pajuleht, Roland Pajuleht
3. Õpetajad: Tuuli Tomson, Inge Kurn, Tiiu Lääniste, Merilin Säde, Ain Tõnisson, Aleksandr Kirpu

MEEDIARINGI KÜLASTAS PROF HALLIKI HARRO-LOIT

Teisipäeval, 17. novembril külastas meediaringi TÜ Ühiskonnateaduste Instituudi juhataja pr Halliki Harro-Loit. Professor rääkis loengus kommunikatsiooni-, info-, meedia- ja ajakirjanduseetikast ning sellest, kuidas need seotud on. Pärast huvitavat loengut kohtusid Tamme Lehe ning Tammetõru Lehe toimetused, et arutada ühise lehe välja andmist.

PÕHIKOOLI KUU +

Uued pehemed diivanid II ja III korrusel.
Keldrikorrusele paigaldati joogiautomaat.

GÜMNAASIUMI KUU +

Koolimajja toodi uued lauateniselaud, mis on kõvasti rakendust leidnud.

PÕHIKOOLI KUU -

Esimesel korrusel, kus III kooliastmel enamik tunnid toimuvad, diivaneid ei ole.
Algklasside õpetajad ei luba jookidega II ja III korrusele siseneda.

GÜMNAASIUMI KUU -

Miks on keelatud lifti kasutamine?

ALEKSANDR KIRPU: LAUATENNIS AITAB ARGIELUST PUHATA

...
TL-i toimetaja

Uus kooliaasta on Tamme Gümnaasiumi õpilaste ellu palju uut toonud. Näiteks uhke remondihõngulise koolimaja ja totaalselt teistsuguse õppekorralduse. Meie koolis on ka palju uusi õpetajaid. Paraku ei tea me neist tihti midagi muud peale selle, mis aine õpetajad nad kooliseinade vahel on. Leidsin, et seda huvitundmatut seisukohta on aeg muuta. Seepärast saavadki lehelugejad allpool näha intervjuud keemiaõpetaja Aleksandr Kirpuga, kes oli lahkesti nõus vastama mõningatele küsimustele, mis annavad meile hea ülevaate sellest, kuivõrd huvitava isiksusega keemiaõpetaja näol tegelikult tegemist on.

Rääkige lähemalt oma seosest lauatenнисega.

Lauatenнисega alustasin juba 12-aastaselt koos oma 6-aastase õega. Nii et olen tegelenud vähemal või rohkemal määral selle alaga juba 20 aastat. Ise ma aktiivselt enam võistlemas ei käi, aga teen tööd lauatenнисekohtunikuna Eestis. Enamik nädalavahetustest on hõivatud sellise tööga. Olen teinud Eestis kõik lauatenнисekohtunikke puudutavad eksamid ja omandanud vastavad kvalifikatsioonid. Mulle on korduvalt pakutud rahvusvahelise kategooria eksami tegemist, aga seda ma ei soovi. Õpetajatöö kõrvalt seda tööd teha ei saaks. See tähendaks nädalateks kodust ja töölt eemal olemist.

Mõned aastad tagasi valiti mind Eesti Lauatenнисeliidu juhatusse, kus minu vastutavaks valdkonnaks on Eesti kohtuniketöö korraldamine ja koolituste tegemine.

Lisaks oman lauatenнисetreeneri kvalifikatsiooni.

Täpsemalt Eesti lauatenнисe elust saad aimu www.lauatenнис.ee veebilehelt.

Mina kuulun Viljandi Lauatenнисeklubisse Sakala.

Kuidas tuli mõte hakata pidama lauatenнисe ringi ja millega seal täpsemalt tegeletakse; millal see toimub?

Tartu oli Nõukogude Eesti ajal üks Eesti parimaid lauatenнисe treeningpaiku. Sellest linnast on sirgunud mõnedki NL tippsportlased. Tööle asudes küsiti minult, kas selline võimalus võiks Tamme Gümnaasiumis olla. Vastasin: kindlasti jah. Sellest see idee alguse sai. Tänu Ain Tõnissonile on koolile selleks harrastuseks loodud head tingimused. Lauatenнисe treeningu mõte on lihvida oma tehnikat ja arusaamist lauatenнисe olemusest. Nagu iga treening, vajab ka see pühendumust ja töötahet. Arenemiseks peab käima

Õpetaja Aleksandr Kirpu ja trennilised 12. ME klassist.

A: Merilin Säde

trennis ja kõikvõimalikud treeneri jagatud soovitused kõrva taha panema. Selleks, et aru saada, kuidas lauatenнисe reket töötab ja mida teeb lauatenнисe pall, tuleb lauatennist trennis mängida vähemalt 2-3 aastat. Tehnika saab selgeks kiiresti, aga mängu taktikad ja edu saavad hiljem, kui hakkad ka mängu olemusest aru saama.

Tamme Gümnaasiumis keskendun rohkem harrastusspordile ja pikemas perspektiivis võiks keegi ka võistlusel kätt proovida. Tartu linnas on käimas oma seeriavõistlus.

Tamme Gümnaasiumi võimlas saab lauatennist mängida ja treeneri nõuandeid kuulata teisipäeviti ja reedeti kell 16.00-17.30. Üliõpilased ja õpilased saavad Tartus veel mängida Puiestee tänava koolimajas, Descartes'i koolis, Kõrvekülas, lisaks on võimalused ka Tartu Ülikooli Spordihoones ja Maaülikooli Spordihoones. Kuigi enamikus treeningpaikades on treeningud tasulised, siis meie koolis on huvilistele trennivõimalus tasuta. Pole vaja midagi muud teha, kui võtta kaasa spordiriided ja vahetusjalatsid ning kohale tulla. Oodatud on kõik huvilised.

Kas lauatenнис on pigem tõsine sport või lihtsalt hea ajaviide/hobi?

Lauatenнис on mõlemat. Kui vabal ajal niisama mängida, siis see on hea ajaviide. Kui keskenduda võistlemisele, siis on kindlasti tegemist füüsiliselt koormava, kiire ja tehnilise spordialaga. Lauatenнис meeldib mulle spordialana, sest sellele mängule keskendudes tuleb kõik muud mõtted välja lülitada. See aitab argielu mõtetest kasvõi korra puhata.

Millega vabal ajal veel lisaks lauatenнисele tegelete?

Kui aus olla, siis õpetajatöö kõrvalt vaba aega eriti üle ei jää. Kui jääb, siis tegelengi lauatenнисe võistluste korraldamisega. Suvel lauatenнисe võistlusi ei korraldata ja õpetajal on pikk suvepuhkus. Sellisel juhul on mul palju vaba aega ja tegelen meelepärase hobidega ja puhkan. Sõidan tavaliselt Eestis mootorrattaga ringi ja veedan palju aega õues ja maal aias. Viimastel suvedel olen ka välismaal tööl käinud.

Kas lauatenisel on ka mingi seos keemiaga ja kui, siis missugune seos?

Lauatenisel ja keemial ei ole otsest seost. See hobi oli mul juba ammu enne keemia huvi tekkimist ja edasisi õpinguid ülikoolis.

Nooremana sai trennikaaslastega ikka pinksipallidest, kummiliimist ja reketikummi jääkidest tossupomme tehtud. Eelmisel aastal võttis Rahvusvaheline Lauatennise Föderatsioon (ITTF – International Table Tennis Federation) vastu otsuse tselluloidist valmistatud pallid keelata ja asendada need plastikpallidega. Plastikpallid ei erine väliselt tselluloidpallidest (mitte tselluloos, need on kaks erinevat ainet), aga pidid olema vähem tuleohtlikud. Pallid muutusid

vähem vastupidavaks ja kallimaks. See oli pallide tootjate hea äriprojekt.

Aastaid tagasi muudeti lauatennise reketikummi liimide koostist, mindi bensiini (lahustite) baasil valmistatud liimidele üle vee baasil valmistatud liimidele. Värskest liimitud reketikummid on kiiremate omadustega, aga seda erinevust tajub vaid pikemalt lauatenisega tegelenud sportlane. Vee baasil olev liim pidi olema tervislikum, sest sealt ei lendu hingamisteedesse ohtlikke aineid. Need oleksid näit ed keemia ja lauatennise seostest. Leiutati lausa sellised kohvrid, kus saab mõõta, millise liimiga on sportlane oma reketit liiminud. Kiire keemiline analüüs võistluspaigas.

TAMME GÜMNAASIUMI KÜLASTAS EUSO PRESIDENT

Helina Kalbe

TL-i toimetaja-fotograaf

17. novembril külastas kooli EUSO (European Union Science Olympiad) algataja ning president hr Michael Cotter. 2003. aastal toimus Dublinis esmakordselt kuni 16-aastaste noorte loodusteaduste olümpiaad, mida 2016. aastal korraldab Tartu Ülikool.

Mais toimuva nädalapikkuse olümpiaadi kolmandal päeval korraldab Tamme gümnaasium võistlejatele lõõgastumisõhtu. Siinsete võimaluste ning plaanidega tutvumiseks külastaski rahvusvahelise olümpiaadi juht Tartut. Koolis olid hr Cotteril vastas õpilaspresident Kristjan Laubholts ning asepresident Britta-Mai Nõmmik, huvijuht Maarika Pokinen, direktor Ain Tõnisson, õppesuundade juht Urmas Tokko ning õpilasajakirjanikud Tamme Lehest ja Tamme TV-st. Samuti kajastasid hr Cotteri visiiti Tartu Ülikool ning Õpetajate Leht.

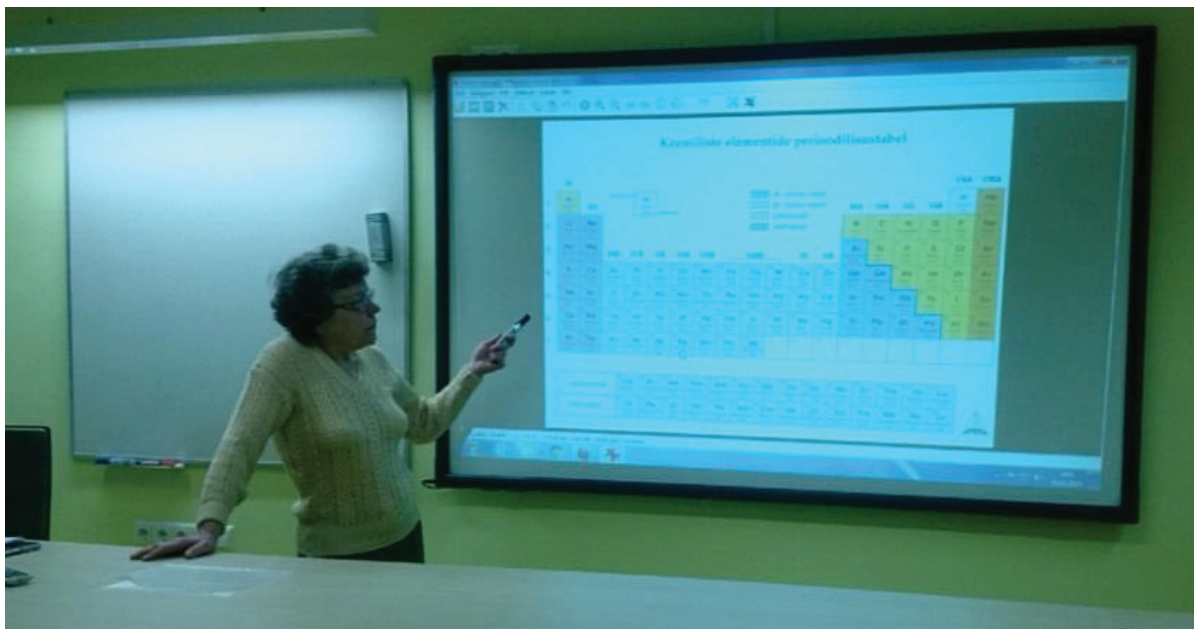

“Tore oli suhelda nii avatud ning sõbraliku inimesega, nentis Britta-Mai Nõmmik

Britta-Mai Nõmmiku sõnul sujus kohtumine hästi. „Hr president oli väga sõbralik ja jutukas mees, kellega oli tore rääkida.“ Külalisele tutvustati kooli õppekorraldust ning uut hoonet. Hr Cotter pidas auditooriumis õpilastele kõne, kus ta rääkis endast ning tutvustas rahvusvahelist loodusteaduste olümpiaadi. Hiljem jagas ta õpilasesindusele nõuandeid, kuidas kevadel toimuvat pidu korraldada, soovitades kooliperel külla saabuvate õpilastega vabalt suhelda ning muuta nende õhtu meeldejäävaks.

ANU VIIGI: MINU HOBI ON TÖÖDE PARANDAMINE

„Ainuke lubatud spikker on perioodilisustabel!” ütleb pikaaegne keemiaõpetaja Anu Viigi.
Autori foto.

Erich Richard Rosental
TTL-i toimetaja

Kas lapsepõlves olid teie lemmiktunnid füüsika ja keemia?

Lisaks nendele oli minu lemmiktunnideks ka eesti keel ja kirjandus.

Mis ametist lapsepõlves unistasite?

Noh, tegelikult olin ma kogu aeg valmis saama õpetajaks.

Millised olid teie hovid ja millised on teil praegu?

Ma olen tegelenud rahvatantsuga, aga praegu võiks öelda, et minu hobiks on kontrolltööde parandamine, sest neid on niivõrd palju.

Kust tuli mõte hakata õpetajaks?

Mu ema ja isa mõlemad olid õpetajad. Isa õpetas ajalugu, ema õpetas bioloogiat, geograafiat ja keemiat. Kui ma olin 8. klassis, siis aitasin emal parandada iseenda klassi keemia kontrolltöid – see oli niivõrd põnev.

Kirjeldage üht unistuste õpilast. Selline, kes oleks teie silmis perfektne.

Mina ei arva, et unistuste õpilane peaks olema perfektne. Õpilane ei pea perfektne olema. Ma ütleks, et õpilaste kohta ei saa kindlasti öelda perfektne, õpilased on erinevad, aga nad võivad olla huvitavad. Kõige olulisem on see, et kui õpilane on koolis, siis ta ongi siin selleks et õppida – mitte selleks et olla perfektne. Enamik õpilasi on sellised, kes on täiesti sobilikud minu jaoks. Aga on paraku ka selliseid, kes võiksid ennast parandada.

Millised muudatused siin koolis on toimunud, mis teile on sügavalt meelde jäänud?

Kindlasiti füüsikaklassi korda tegemine. Kui mina siia alguses tööle tulin õpetas siin päris palju õpetajaid, kes ka mind õpetasid, aga praeguseks hetkeks pole enam ühtegi alles. See on üks üsna oluline muutus. Noh, siis oli 11 klassi, nüüd on 12. Aga mis enda töös on muutunud, on see, et nüüd saab kontrolltöid koostada arvutis ja printerist kõik see välja trükkida. Tundide ettevalmistus on ka tunduvalt lihtsam!

jäävaid tempe on õpilased korda saatnud ning milline on olnud õpetajate koolielu.

Mis aine õpetaja Te olete?

Urmas Tokko (UT): Bioloogia ja selle erikursused. Hariduselt bioloogia- ja keemiaõpetaja.

Sirje Summel (SS): Olen hariduselt geograaf, geograafiaõpetaja, aga õpetan ka juba rohkem kui 20 aastat majandusõpetust.

SIRJE SUMMELI JA URMAS TOKKO MÄELSTUSI

Madli Utt
TL-i toimetaja

Kooli sünnipäevakuu puhul intervjuerisime kahte Tamme Gümnaasiumi kauaaegset õpetajat Urmas Tokkot ja Sirje Summelit. Saime teada, milliseid meelde-

Kaua olete Tamme Gümnaasiumis töötanud?

UT: 21 aastat.

SS: Õpetajana alustasin juba keskkooli lõpetamise järel ja jätkasin peale ülikooliõpinguid.

Miks on koolis hea töötada?

UT:

1. Oma ainevaldkond ja õpetamine lihtsalt meeldib, võib-olla on sellel geneetiline tagapõhi.

2. Palju võimalusi enesearendamiseks ja harimiseks (sh teiste inimeste kogemuste kaudu), ka õppereisideks/kursusteks/projektideks.

3. Sõbralik, tark, tegus ja humoorikas kollektiiv ning enamasti ka samasuguste nimetatud omadustega õpilased.

4. Vaheldusrikas, rõõmus, intelligentne töö, küllaltki palju saan olla oma aja peremees.

SS: Koolis ei saa vanaks jääda, sest noorte keskel ei ole aega norutada ja vanu aegu meenutada. Koolis juhtub iga päev midagi huvitavat ja lõbusat. Kuigi päeva lõpuks olen üsna väevatud, ei otsi veel mugavamat ametit.

Milline oli õpetamine siis, kui Teie alles alustasite õpetaja ametiga?

UT: IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia – toim.) vahendeid ja – keskkondi oli palju vähem, ka nutitelefone (ei tunnis kasutuseks ega tundi segamas) polnud. Õpilased suutsid rohkem süveneda, seega võis rahulikult pidada ka pikemaid loenguid. Aega kolleegidega vahetunnis vestelda/lobiseda tundus olevat rohkem, kuigi ka bürokraatia nõudeid oli enam. Oma loodud õppematerjale (harjutusi, konspekte) ja õpetamiskogemust oli vähem. Bioloogia aine mõttes – tavatunnis õpiti ka mitmeid keerukamaid teemasid põhjalikumalt (õppekava on lihtsamaks muudetud). Meie koolimaja ruumid jms töötingimused olid märksa kehvemad ja kitsamad kui praegu.

SS: Minu tööelu algusaastatel oli iga tund erinevas klassis ja siis tuligi kaardi ja piltidega mööda maja kõndida.

Millised õpilaste vingerpussid või pahandused on aastate jooksul eriti meelde jäävad olnud?

UT: Neid võiks olla päris palju, kuid põrutavaid seiku kohe väga ei meenu.

Kord oli mõnus klassiga koos nii naerda, et olin hapnikuvaegusest punetavana sunnitud tunni ajal vaheruumi peituma. Kord õpetajate päeval ootas noormees mu klassitulekut õpetajate laua all ning tundi alustades näpistas ta mind äkki jalast – muidugi ehmusin, teistel nalja palju. Üks neiu kirjutas teise kontrolltöö peale justkui minu käekirjaga umbes nii: „Lp, Sul on väga head vastused, ole hea, tule pärast vaheruumist läbi, soovin sind olümpiaadile saata. U. Tokko“. Too teine rääkis hiljem, et oli peaaegu vaheruumi ka sisse astumas, ent otsustas siiski „kutsest“ loobuda. Vahel on õpilaste ekslikud väited kontrolltöodes omapärased ja sunniks noortepäraselt hüüdma *OMG!* või *C'mon!* Ka

välipraktikatel on aastate jooksul juhtunud nii mõndagi – ei jõuaks ega sobikski siin kõike meenutada.

SS: Lõbusaid lugusid on ikka juhtunud: mulle on tunnis lauldud, torti tellitud ja nii viimast tundi tähistatud. Õpilastega juhtunud naljakaid lugusid on ka olnud, kord puges üks õpilane seinakappi, jäi magama ja kukkus keset järgmist tundi kapist välja.

Kes on kõige kauem Teie kolleeg Tamme Gümnaasiumis olnud?

UT: Päris mitmed! Praegu töötavatest õpetajatest näiteks Valli Urb, Inge Kurn, Leili Järvisoo, Sirje Summel, Kaupo Järviste. Kaupo oli ka direktor, kes mind siia kooli tööle võttis.

SS: Kõige kauem oleme kolleegid olnud Valentina Urbi, Kaupo Järviste ja Inge Kurniga.

Millised õpetajad või kuulsad inimesed on olnud Teie õpilased?

UT: Õp Kersti Loim ja Viivika Keskküla, Monika Väärt – nüüd Tamme Koolis.

Meedias pidevalt kuulsust kogunutest ei meenuki, paljud on tuntud üksnes oma erialal – bioloogid, arstid-õed, õppejõud, riigiametnikud, õpetajad, lauljad... Avalikkusele on tuntud ajakirjanikud Katrin Lust ning Katariina Krjutškova, ehk ka lauljad Miina Rikka, Annika Oselin ja Argo Vals, fotograaf Lauri Kulpsoo...

SS: Nii pika aja jooksul olen õpetanud paljusid inimesi, kelle ametid ulatuvad nüüd juba kohtunikest teatri- ja muusikategijateni.

Mis on Tamme Gümnaasiumis läbi aegade muutunud?

UT: Ma mainiks pigem seda, mis on muutumatuna säilinud: sõbralik, ühte hoidev ja suhteliselt vabameelne vaim, pidev püüd paremuse ja eneseharimise poole, hea side vilistlastega.

SS: Kõvasti on muutunud materiaalne pool koolis, inimesed on avatumad, aga tarkust ja lollust jagub maailmas igasse aega.

KÜLALISED PÕHJAMAADEST

Helina Kalbe

TL-i toimetaja-fotograaf

11. novembril külastasid Tartu Tamme Gümnaasiumi Nordplus Juniori projekti „#C-YOU-2” raames Islandi, Taani ja Rootsi õpetajad ning õpilased. Külaskäiku korraldasid bioloogiaõpetaja hr Ott Maidre ja õppesuundade juht hr Urmas Tokko.

Projekti eesmärgiks on teadvustada õpilasi kooli CO2 tootmise vähendamise võimalikkusest. Samuti on tähtsal kohal koostöö arendamine Balti- ja Põhjamaade kooliõpilaste vahel ning põhjamaade kultuuri ja keelte õppimine.

Selle projekti eestvedajaks on Gedy Siimenson ning külalisi toodi meie kooli tänu koostööle Tartu Loodusmajaga.

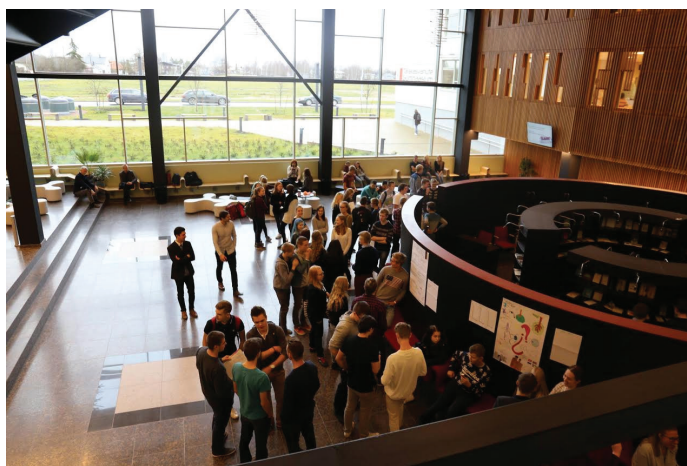
Käesoleva projekti raames toimub neli õpilasvahetust, millest üks kestab nädal aega Eestis, hiljem ka Taanis, Islandil ja Rootsis. Käiakse ekskursioonidel, uuritakse kohalike keskkonnaprobleemide kohta ning leitakse neile ka lahendusi. Meie kooli seinal oli näiteks näha erinevaid ideid, kuidas me saaksime enda kooli paremaks ja loodussõbralikumaks muuta. Samuti oli ka erinevaid plakateid CO2-ga kaasnevate probleemide kohta.

Esimese tunni ajal anti meie külalistele võimalus uurida koolimaja ning neljanda tunni ajal läksid nad edasi Tartu Loodusmajja.

Külalisi võttis vastu õp Ott Maidre.

A: Helina Kalbe

Kooli aatriumisse pandi üles ühistööna valminud plakatid. A: Helina Kalbe

SÜÜRIA KODUSÕJA A ja O

Karl Pütsepa ülevaade

KUIDAS ON SÜÜRIA KODUSÕJAGA SEOTUD DAESH?

Opositsioonijõudude ebaedu ning vähene distsiplineeritus tõi areenile sõjaliselt märksa võimekama rühmituse Daeshi ehk ISISE (ka IS või ISIL). NB! Soovitame kasutada nime "Daesh".

KES SÕDIVAD?

1. **Süüria valitsusväed** (al-Assadi režiim) ning selle liitlased (sh Venemaa, Iraan)
2. **Opositsioonijõud** (neid kaudselt toetavad nt USA, Prantsusmaa)
3. **Daesh** (a.k.a IS, ISIS, ISIL)
4. **Rojava** e Süüria kurdid, keda toetavad Iraagi kurdid

MIKS ALGAS?

Araabia kevad inspireeris ka süürlasi ning asuti võitlusse diktaator Bashar al-Assadi vastu.

MIDA TEEB SÜÜRIAS VENEMAA?

Palju küsimusi on tekitanud Venemaa sekkumine Süüria kodusõtta. Kelle poolt ja vastu nad seal sõdivad? Üks on selge - Bashar al-Assadi poolt. Ent see, kas nad hävitavad seal pelgalt Daeshi või on nende esmaseks eesmärgiks Süüria opositsiooni hävitamine, on kaheldav.

Fotod: Wikimedia Commons

ÕPETAJAD SOOVITAVAD RAAMATUID

Lisett Pärna (11. ME)
TL-i toimetaja

MATHIAS MÖTTUS (it-juht)

Veel 9.klassis lugesin ma innukalt Miki Hiire koomikseid. Olen üleüldse rohkem ajakirja- ja artiklite kui raamatumees. Nooremana neelasin järjest Lindgreni lasteraamatuid, seejärel sümpatiseeris Eesti klassika (Lutsu „Kevade“, Andrese ja Pearu Vargamäe-seiklused). Nüüd meeldivad mulle väga biograafiad (elulooaamatud) ja nn “öökapiraamatuks” on Piibel. Sulle, armas lugeja, soovitan Gary Chapmani raamatut “Armastuse viis keelt” - väga praktiline kraam neile, kes tahavad oma suhetesse teadlikult panustada - armastus (mitte ainult unelmad ja fiktsioonid sellest) on ju elus kõige tähtsam!

HEILY SOOSAAR (eesti keel ja kirjandus)

John Fowles „Maag“

See on raamat, mis tekitab väga tugevaid emotsioone ja ajab samas segadusse: selles on tõelisus ja mäng põimunud, inimese reaalsustaju ja õiglustunne pannakse proovile. Kuidas reageeriksid sina, kui usaldusalune osutub ühel hetkel mänguriks, kes on sind algusest peale petnud...

Khaled Hosseini „Lohejooksja“ ja „Tuhat hiilgavat päikest“

Arst, kes on poliitilise põgenikuna saanud varjupaiga USAs, kirjutab neis raamatutes oma sünnimaa Afganistani loo ilukirjanduslikus kuues. Mõlemad romaanid näitavad, mis juhtub, kui üks suur süsteem tasakaalust välja viia ning kuidas inimesed ja pered selles kohutavas segaduses peavad

AVATI NÄITUS IRENE LEISNERI RAAMATUTEST

- Kuidas raamatud koolile said?
- Mis raamatud on vitriinile välja pandud? (Kas neil mingisugune ühine nimetaja või suvaline valik?)
- Kaua raamatuid seal näha saab?
- Kui suur I. Leisneri koolile antud raamatute hulk oli?

Küsimustele vastab raamatukoguhoidja **Tiiu Lääniste**:
Õpetaja Irene Leisneri raamatud annetas koolile tema

õde. Näitus on koostatud kõikidest annetatud raamatutest. Vanemad raamatud on eraldi väljapanekuna vitriinkappides, et neid paremini hoida, samas on võimalus kooliperel nendega tutvuda.

Näitusel lugemissaalis on väljas kõik tema annetatud raamatud (370 teavikut). Need raamatud on nüüd meie kooli raamatukogus arvele võetud, seega saab neid vajadusel ka praegu raamatukogust (ruumis 110, tulevikus lugemissaalist) laenutada.

hakkama saama. Esimene on lugu väarikusest ja väikese poisi ühest valesammust, mis purustab sõbra elu ja aastaid peategelast painab. „Tuhat hiilgavat päikest“ kriibib hinge ja näitab sealsete naiste maailma, milles on valikud vaid väga halva ja kohutava vahel. Valusad ja hingekriipivad, kuid vägagi maailma laiendavad lood.

David Mitchell „Pilveatlas“

Kuus lugu, mis toimuvad erinevatel ajastutel ja erinevates ühiskondades, lisaks kirja pandud erinevates võtmetes ja žanrides – ja ometi väga tihedalt seotud nii üldiselt sõnumilt (kuhu, kuhu ometi oleme siin maailmas teel ja mis päästaks) kui ka tegelaste ja nende rollide poolest lugedes. Lood jäävad alguses lõpetamata ja raamatu teises pooles leiavad järge: just nagu elus, kus mitu liini jookseb korraga ja vahel tuleb selgus hoopis siis, kui juba uued lood on oma kera veeretama hakanud.

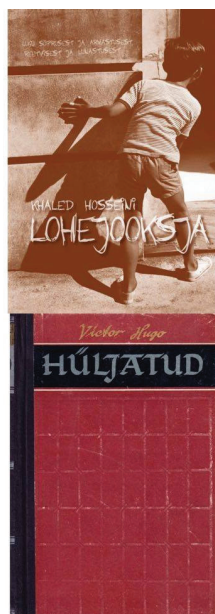
Haruki Murakami „Kafka mererannas“

Müstiline raamat, kus kõik on võimalik. See on tõeline maiuspala neile, kes armastavad müüte ja on kodus kultuuriloo suurte nimedega (Oidipus, Platon, Sophokles, Kafka – kõik ju koolist juba tuttavad!) ning valmis Murakami mängulis-es maailmas temaga kaasa minema. Sobib lugeda ka neil, kes mõne müüdi või eelnimetatu unustanud, kuid teadmine annab n-ö paralleelmaailma, mille nautimine on omaette väärtus. Murakami „1Q84“ kirjutab paralleelmaailmad juba märksa nähtavamalt lahti ja needki on sellised raamatud, mida lugedes võib ajataju sootuks kaotada.

MARGIT KULL (medõde)

Victor Hugo „Hüljatud“

Parim romaan, mida lugenud olen. Mõeldes headele raamatutele, meenub koheselt see. Soovitan!

KUIDAS KOOLIS ELLU JÄÄDA?

Helena Kont
TTL-i toimetaja

Nii mõnigi loovutab koolile kaksteist aastat enda elust, kindlasti üheksa. Uues kohas kohanemine ja ellu jäämine ei olegi nii lihtne, kui seda arvesse võtta, et meid siia nii pikaks ajaks usaldatud on. Mida siis tuleks vältida ja mida kõrva taha panna?

“Joosta või mitte joosta?” Selline küsimus mõlgub kirjanduse tunnis istudes meie peades, kui kell hakkab lööma söögivahe-tundi. Rahulikult jalutades jääd sa järjekorra lõppu, kus liigud esialgu vaid tahapoole kõikide lahkete tõttu, kes enda sõpru vahele lasevad. Joostes kaotad aga enda väärikuse, mis samuti hinnatud on. Vastus on lihtne: kiirkõnd. Taoline kiirkõnd, et teistest tuulena mööda kihutada, aga kindlasti ära jookse! Korridorid ei tohi joosta. Kindlasti vajab see harjutamist, aga tu-lemused on üllatavad.

Peenest kiirkõnnikunstist ei pea lugu aga mitte kõik õpilased. Alklasside õpilased võivad olla küll väiksed, aga kehtib kuldne reegel: mida väiksem, seda energilisem. Kõik need

MEENUTUSI BALLIST

Lisett Pärna
TL-i toimetaja

5.novembril aset leidnud TTG 71. sünnipäeva ballile tuli kohale üle 300 inimese, mis on võrreldes eelnevate aastatega märkimisväärne arv. Öhtu oli kui ilus muinasjutt. Mida arvasid külalised meie esimesest ballist uues koolimajas?

Vilistlane Piret Sinimäe

Ball TTG uues majas meeldis palju rohkem kui eelnevad ballid vanas majas. Ühelt poolt oli näha, et nii kaunistuste kui korraldusliku poolega nähti kõvasti vaeva (isegi sponsorid olid), teiselt poolt tuleb tunnistada, et uus maja on ka sisearhitektuuriliselt palju sobivam. Suur aatrium toob kõik korrused kokku ning kõikjalt on hea ülevaade toimuvale. Värske vilistlasena oli hea jälle vanu klassi- ja lennukaaslasti näha.

Esinejate ning üllatustega ei oldud sellel aastal tagasi hoitud, seega neist ühte seda kõige meeldejäätavat valida ei oleks võimalik. Kuna ise selles majas ei õpi, pean meeldejäätavaiks hetkeks õpetaja Tokko läbiviidud majatuuri, mida ta viis korda otsast peale alustas, sest vilistlasi aina lisandus juurde.

Loodan, et ka õpilased on uuest tehnikast sama vaimustatud, kui bioloogiaõpetajad. Väga toredaks uueks ballisündmuseks oli kuninga ja kuninganna valimine - neile olid isegi troonid

õpilased tormavad armutult ringi, seda ka ühest seinast teise. Siinkohal on hea kasutada enda vanema õpilase pilku, mis nad natuke kartlikuks muudab ja tõenäoliselt lubavad väikesed su läbi koridori. Samas ei tohi üles näidata agressiivsust! Räägitakse, et taolisel pilgul on iidne vägi, mida suudavad valdada vaid väljavalitud. Loodame, et nende hulgas oled ka Sina.

Üks olulistest faktoritest on ka endale korraliku pinginaabri muretsemine. Tema saab sinuga jagada pliiatseid, paberit, vesivärve, tarkusi, õpikuid, kustukummi... Selle kõige juures peaks see pinginaaber olema ka sõbralik ja kannatlik, seega võid teda aeg-ajalt hea ja paremaga kostitada. Kui Sina oled see korralik pinginaaber, siis müts maha Su ees! Oled vajatud ja hinnatud.

Kõik ei ole õnnistatud just suurepärase kehavormiga, või siis lihtsalt erilise töökusega. Kehalise kasvatuse tunnis on võimalik enda lihaseid natuke säästa ja see läheb tegelikult ütlema, et harjutusi tuleb teha ainult siis, kui õpetaja parasjagu vaatab. Samas tuleb mees pidada, et kui Sa mitte midagi ei tee, siis muskel ei kasva.

Muidugi läheb *list* veel edasi ja edasi. Ära käi enda klassikaas-lasega, suhted võivad väga segaseks minna. Kui sa oled milleski hea, siis ära tee seda tasuta. Õpi alati õpetaja Tammingu tun-dideks, spikerda maitsekalt ja hoiu häid tutvusi.

muretsetud.

Ma ei ole eelnevatel aastatel kuulnud, et keegi oleks koolibal-list olnud väga vaimustunud, programm on olnud aastate lõikes suhteliselt sama. Selleaastase balli põhjal võin kinnitada, et tul-len järgmisel aastalgi! Küll aga balli tordi võiksid lahti lõigata ikkagi kuningas ning kuninganna, see muudaks valimise veidi pidulikumaks. Ühesõnaga – jätkake samas vaimus!

Öhtujuhid Rigne Znamenski ja Ott Maidre.
A: Helina Kalbe

Balli korraldamine sujus üldiselt hästi, kuid muidugi ei läinud kõik plaanipäraselt. Mõni esineja hüppas alt ning oli vaja asendajaid otsida. Sattusime ka ajahätta, kuid see väga palju probleeme ei põhjustanud.

Mina jäin balliga väga rahule. Saime korraldustiimiga head tagasisidet ja mulle tundus, et kõikidel oli lõbus.

Minu meelest olid balli säravaimateks hetkedeks ilutulestik ning tordi uhke sissetoomine. Väga armas oli minu arvates ka see, et kõik laulsid koolile sünnipäevalaulu.

Sooviksin südamest tänada kõiki, kes meid aitasid. Olen väga uhke selle üle, et meil oli enam kui 300 külalist. Soovin edu järgmistele aastade ballide korraldajatele!

Õpilane Henri Hokkonen

TTG esimene ball nii uue kooli kui ka minu jaoks oli väga eriline sündmus. Mulle meeldis kõik väga, eriti korraldus ning esinejad. Õhtu kõige säravamad hetked oli kindlasti ilutulestik ning balli kuninga ja kuninganna valimine, mis olid suurepäraselt läbi viidud. Korraldusmeeskond tegi super tööd. Tulen kindlasti ka järgmisel aastal!

Õpetaja Sirje Summel

Seekordne ball ületas ootusi, sest kõik õnnestus suurepäraselt. Korraldajad – Elisabeth, Brenda ja Alina ning nende juhendaja Janika olid balli stiilse kujundusega kõvasti vaeva näinud. Suure orkestri saatel tantsida või muusikat nautida ei saa iga päev, balli arvukad külalised oskasid seda hinnata. Esinejad olid kõik hoolikalt valitud ja sobisid programmi. Ball algas pauguga ja säravaim hetk oli ka pauguga – ilutulestik. Super! Ja tort maitses imehästi. Kiitus pagaritele.

Varasemad sünnipäevaballid on ka armsad olnud, rohkete esinejate ja üllatustega, kuid selle aasta luksusliku külluse vastu ei saa.

Jään ootama uut kooli sünnipäeva!

Vilistlane Hedo Mägi

Esimene ball uues majas ja ühtlasi minu esimene ball vilistlasena oli superäge! Võrreldes eelnevate ballidega oldi kor-

raldusega kõvasti rohkem vaeva nähtud: kujundus, esinejad, õhtujuhid, loosimised, koogi söömine – kõik see. Mulle väga meeldis, et erinevalt eelnevatest ballidest, kus kogu tegevus toimus vaid aulas, olid seekord ballilised sujuvalt üle terve koolimaja laiali. Võrreldes eelnevate ballidega oli kohal mitu-mitu korda rohkem rahvast: kui vanas koolimajas keerutas jalga vaid mõni paarike, siis sellel ballil oli kohal suur osa kooliperest pluss uhkelt vilistlasi.

Õhtu säravaim hetk võis ehk olla balli kuninga ja kuninganna valimine, kuna seda pole varem Tamme ballidel tehtud.

Ball oli tõesti suurepäraselt korraldatud: olid fotograafid, head esinejad, lahedad õhtujuhid, loosimine, koolimaja oli ilusti kaunistatud, söödi kooki, meeleolu oli mõnus ja palju muud.

Ainuke soovitus järgnevateks aastateks on see, et balli kuningat ja kuningannat võiksid saada valida kõik, kes ballil on.

Üldiselt superhästi tehtud kõik!

Väliskülaline Tristan Koskor

Mulle meeldis väga TTG ball uues majas. Kuna see oli minu jaoks samuti esimene ball, siis on emotsioonid äärmiselt positiivsed. Saal, mis on teie jaoks tavaliselt aatrium, oli muudetud peeneks ning samas ka hubaseks. Lisaks löid väga mõnusa õhkkonna ka esinejad.

Minu jaoks kõige säravam hetk ballil oli kindlasti kroonimine kuningaks ja kuningannaks koos oma partneriga. See oli unustamatu hetk ja emotsioon, ma nautisin seda väga!

Korraldajatele väga suur kummardus ja aitäh nii hea ürituse eest! Ma kujutan ette, et nad olid väga-väga palju vaeva näinud ja enamiku oma ajast ballile pühendanud, kõik sujus ideaalselt.

Näeme kindlasti järgmisel aastal!

Kuidas gümnaasiumis ellu jääda?

1. nipp

Kopeeri enne järelvastamise registreerimise avamist vajaminev tekst (nimi, klass, õpetaja, vastatav töö jms) valmis, et saada vaid kahe kliki abil omale koht.

2. nipp

Enne registreerimise avamist leia koht wi-fi ruuteri lähedal, et olla kindel neti kiiruses.

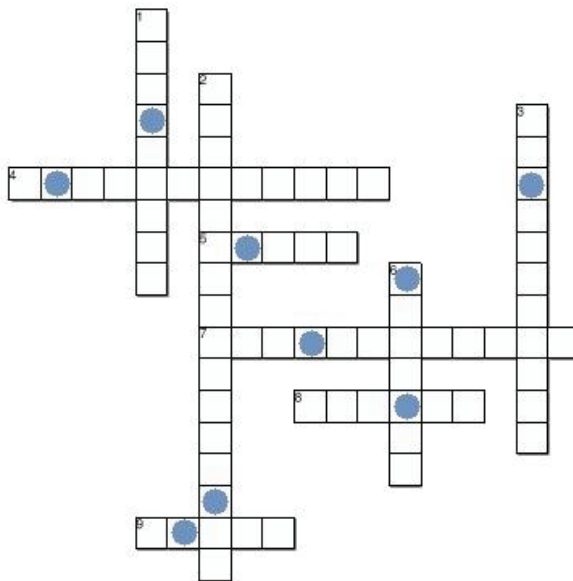
Triin Hunt
TL-i arvamus- ja
omaloomingu-
toimetuse juht

RISTSÕNA: KINOKUNST

Iga kuu erinev teema! Lahendussõna (ringidega tähtedest kokku) saada aadressile tammeleht@tammegymnaasium.ee. Õigesti vastanute vahel läheb loosi **auhind!**

Eelmise kuu õige vastus: FOTOSÜNTEES

Loosi tahtel võitis Marleene Hõbejärv. Palun võta meiega ühendust:
tammeleht@tammegymnaasium.ee

Vasakult paremale:

- 4. 1965. aastal linastunud muusikali 'The Sound of Music' peaosas olnud näitlejanna
- 5. filmisari, mille peategelasest poksijat kehastab Sylvester Stallone
- 7. kuulsaim 80ndate film tantsimisest
- 8. James Cameroni viimane hittfilm
- 9. film, mis räägib ühe tänapäeval tuntud räppari loo

Ülevalt alla:

- 1. Disney üks hiljutisemaid animatsioone
- 2. näitleja, kes jäi rahvale talendiga eriliselt silma mängides ühes oma esimestest filmidest puudega last, kelle venna rolli osatäitjaks oli Johnny Depp, film esilinastus aastal 1993
- 3. film, milles mängib olulist rolli nimi P. Sherman ja aadress 42 Wallaby Way, Sydney
- 6. tänapäeva 'Kaunitari ja koletise' lugu, mille osatäitjateks on Alex Pettyfer ja Vanessa Hudgens

LUULENURK

DORIS KAREVA

Eia Vänzel

TL-i toimetaja

Doris Kareva elu- ja kirjanduskogemusi on suuresti mõjutatud 1960ndate aastate rahutu maailm. Surm ning armastus on tema põhilisteks luulealimateks, kus viimane on kajastatud sügavalt isiklikuna. Surma mõtestab ta kui kirka piirikogemusena, mille valguses omandavad teistsuguse, puhastava tähenduse kõik siinpooldes suhted.

Tema luulet on tõlgitud 17. keelde.

Me elu on me elu ainus mõte

Me elu on me elu ainus mõte.
See pulss, mis verd me vaikimisse taob.
Üks armastus. Üks päev, üks öö, üks lõke.
Hirm hetke ees, mis puruneb ja kaob.

Näo teeme, et me lekidest ei hooli,
mis kuiva säsi õgivad me seest.
Kord kukud kokku oma kõval toolil.
Sa tead, ei päästa miski selle eest.

Kord kukud kokku, seestpoolt õõnsaks söödud,
sa tead. Kuid praegu vaikid sellest veel.
Üks puudutus. Üks lõhn, üks hää, mis möödub.
Ja hirm ja võlu, kui sus katkeb keel.

Ei jõua kirjutada puhtandit

Ei jõua kirjutada puhtandit
me selles elus.
Nagu on, nii jääb
see paranduste mitmekordne räga.

Ei, silm ei seleta,
mis süda näeb.

Ja viimast selgust
ära igatsegi ---
see puudub elavas.

Vaid puudutus,
pelk värin, aimus
aimulisest imest

saab hinguse
su surelikus suus.